

Łomża dnia 09.03.2011 r.

MOPS.0711/A/6/2011

**Przewodniczący  
Rady Miejskiej Łomży**

**WNIOSEK**

Na podstawie art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej przedkładam sprawozdanie z realizacji zadań pomocy społecznej oraz polityki społecznej za 2010 rok., celem przyjęcia sprawozdania przez Radę na najbliższej sesji Rady Miejskiej Łomży.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

*Mirosława Kluczek*  
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

**SPRAWOZDANIE**  
**Z RERALIZACJI POLITYKI SPOŁEC ZNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO**  
**OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOMŻY**  
**ZA 2010 R**

## WPROWADZENIE

Pod pojęciem polityki społecznej należy rozumieć "działalność państwa i organizacji pozarządowych, której celem jest poprawa położenia materialnego i wyrównania życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie słabszych"<sup>1</sup>

Jednym z najważniejszych współczesnych kierunków w polityce społecznej jest proces stopniowej zmiany funkcji organizowanych w ramach systemu pomocy społecznej programów socjalnych. Istotną rolę odgrywają działania osłonowe z dwóch zasadniczych powodów:

- po pierwsze, nie można zapominać, że część klientów pomocy społecznej nie jest w stanie żyć samodzielnie. Potrzebują oni świadczeń opiekuńczych, próby ich usamodzielniania „na siłę” są nieefektywne i dostarczają klientom dodatkowych cierpień.
- po drugie, w krótszej perspektywie czasowej wsparcie aktywizujące jest droższe i jakby mniej niezbędne.

Pomoc społeczna pełni bowiem w systemie zabezpieczenia społecznego funkcję ostatniego ogniwa wsparcia - jej programy tworzą sieć chroniącą najsłabszych obywateli przed egzystowaniem w warunkach uwłaczających godności człowieka.

Wśród wielu celów polityki społecznej możliwe jest wyróżnienie:

1. bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego ( choroba, starość, śmierć, inwalidztwo, bezrobocie),
2. ład społeczny – jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi,
3. życie rodzinne - oznacza powrót do wartości związków między ludźmi i poczucia bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Polityka społeczna zajmuje się każdą istotną dla organizacji życia publicznego kwestią społeczną, tj. każdym zjawiskiem, które na masową skalę stanowi o braku komfortu życia społecznego i może okazać się dotkliwie dla potencjału osobowego społeczeństwa.

Polityka społeczna na terenie miasta Łomża realizowana jest zgodnie ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta na lata 2007- 2015” przyjęta Uchwałą nr 74/XIV/07 Rady Miejskiej w Łomży z dnia 11.07.2007.

---

<sup>1</sup> I. Kaczmar, Zarządzanie polityką społeczną – zderzenie z rzeczywistością, Praca socjalna, Instytut Rozwoju Służb Społecznych Warszawa 2008 str.29

## I. INSTYTUCJE REALIZUJĄCE POLITYKĘ SPOŁECZNĄ MIASTA ŁOMŻA

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Klub Seniora,
  - Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z Zaburzeniami Psychicznymi,
  - Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
  - Noclegownia dla bezdomnych
2. Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych,
3. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy,
4. Powiatowy Zespół d.s. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
5. Organizacje pozarządowe
6. Biuro ds. Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych

Przy realizowaniu polityki społecznej miasta ważną rolę pełnią pracownicy socjalni, zatrudnieni w rejonach opiekuńczych. Mają do wypełnienia wiele funkcji m.in.:

- Pomaganie ludziom w podnoszeniu lub bardziej efektywnym wykorzystywaniu ich zdolności radzenia sobie i rozwiązywaniu problemów,
- Modyfikowanie i budowanie nowych relacji między ludźmi i społecznymi systemami zasobów
- Udzielanie pomocy materialnej i usługowej
- Służenie w roli agendy kontroli społecznej wobec osób przejawiających zachowania niezgodne z prawem i normami społecznymi
- Wnoszenie własnego wkładu w rozwój i modyfikowanie polityki społecznej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wszyscy pracownicy socjalni, którzy poprzez swoją pracę realizują politykę społeczną posiadają przygotowanie zawodowe. Pogłębiają też swoją wiedzę poprzez uczestniczenie w różnych specjalistycznych szkoleniach.

W 2010r I stopień specjalizacji nadany przez **Regionalną Komisję Egzaminacyjną** otrzymało 7 osób i 3 osoby II stopień specjalizacji nadany przez **Centralną Komisję Egzaminacyjną**.

Pracownicy socjalni mając duże doświadczenie w pracy z rodzinami i jednostkami wiedzą, że niektórych problemów nie da się rozwiązać całkowicie, wiedzą również, że pieniądze są potrzebne, ale istnieje także potrzeba zrozumienia i współczucia. Rozwiązanie wielu ludzkich problemów wymaga szerokiego uznania wartości jednostki, której nie można uchwalić ani kupić.

Może za to pomóc praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni posiadają dogłębną znajomość zasobów społeczności i potrafią z nich odpowiednio korzystać dla zaspokojenia potrzeb swoich klientów. Jedną z głównych ich usług jest kierowanie osób do tych instytucji, które w konkretnej sytuacji mogą udzielić skutecznej pomocy.

Pracownicy socjalni pracują dla dobra całej społeczności. Z jednej strony, wspomagają instytucje rządowe, aby ich działania były skuteczne, z drugiej zaś strony jednostkę, która znalazła się w trudnej sytuacji by zachowała godziwy poziom życia. W pracy socjalnej nie chodzi tylko o przywrócenie nadziei, lepszego jutra, ale przede wszystkim wskazanie drogi wyjścia z konkretnej sytuacji. Pracownicy socjalni poprzez pogłębianie swojego wykształcenia zapobiegają w sposób profesjonalny społecznej dysfunkcji, która przyjmuje różne formy w społeczeństwie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych do liczby ludności w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców. Obecnie na jednego pracownika socjalnego przypada 2095 osób.

## **II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA**

### ***Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej***

- Dział Księgowo- Finansowy
- Dział Organizacyjno-Finansowy
- Dział Pracy Środowiskowej
- Biuro ds. Rehabilitacji i Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych
- Samodzielne stanowisko pracy ( informatyk, radca prawny)

Klub Seniora

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Środowiskowy Dom Samopomocy

### **DZ. 852 OPIEKA SPOŁECZNA**

Plan wydatków na 2010 r. wynosi 15 265 139 zł., z tego :

- |  |                |
|--|----------------|
| - zadania zlecone                              | - 1 362 891 zł |
| - zadania własne                               | - 9 969 452 zł |
| <br>   |                |
| - zadania własne finansowane z budżetu państwa | - 3 932 796 zł |

### **DZ. 853 POZ.ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Plan wydatków na 2010 r. wynosi 948 775 zł., z tego;

- 85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 78 255 zł.
- 85395 - Pozostała działalność ( Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) - 177 839 zł.
- 85395 - Program współfinansowany ze środków UE " EFS- nowa droga do sukcesu" 692 681 zł, w tym środki unijne w wysokości 603 732 zł, udział środków własnych 88 949 zł jako zasiłki celowe .

Wykorzystano środki w wysokości 15 897 299,19 zł. to jest 98,05 % planowanych wydatków rocznych.

Z zadań zleconych wykorzystano kwotę 1 347 111,64 zł. to jest 98,84 % planowanych wydatków rocznych.

Z zadań własnych wykorzystano środki w wysokości 10 088 240,19 zł. to jest 97,81 % planowanych wydatków rocznych.

Z zadań własnych finansowanych z budżetu państwa wykorzystano środki w wysokości 4 461 947,36 zł. to jest 98,36 % planowanych wydatków rocznych.

Wykorzystanie środków w poszczególnych rozdziałach przedstawia się następująco :

## **Rozdział 852 01**

### **Placówki opiekuńczo-wychowawcze**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił ogółem 138 000zł, w tym zadania własne -88 000 zł, zakup usług od innych jednostek samorządu terytorialnego – 50 000 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010r wynosi łącznie: 113 000 zł: 88 000 zł. na zadania własne, w tym pomoc pieniężna -83 000 zł, pomoc rzeczową - 5 000 zł oraz na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego 25 000 zł.

Wydatkowano kwotę 68 066,87 zł. to jest 60,24 % planowanych wydatków rocznych w tym:

- **na zadania własne:**
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla 9 osób -36 497,52 zł, na usamodzielnienie dla 2 osób 11 529 zł, czyli 57,86% planowanych wydatków
- pomoc rzeczowa dla 4 osób – 5 000 zł, tj. 100% planowanych wydatków .  
Są to pochodzący z Łomży pełnoletni wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej, którzy się usamodzielnili i kontynuują naukę.
- **na zakup usług jst.** -15 040,35 zł to jest 60,16 % planowanych wydatków rocznych.

## **Rozdział 852 02**

### **Domy Pomocy Społecznej**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił 450 000 zł. na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego.

Plan wydatków na 31.12.2010r wynosi 560 000 zł.

Wydatkowano kwotę 536 339,97 zł. to jest 95,77 % planowanych wydatków rocznych. Odpłatnością za pobyt w domach pomocy społecznej mieszkańców z terenu Łomży objęto 28 osób, a liczba świadczeń 324.

## **Rozdział 85203**

### **OŚRODKI WSPARCIA**

Plan wydatków wynosi 829 025 zł., z tego:

- zadania zlecone Środowiskowy Dom Samopomocy – 354 491 zł.
- zadania własne Środowiskowy Dom Samopomocy – 22 515 zł.
- zadania własne Klub Seniora – 452 019 zł.

Wydatkowano kwotę 826 654,08 zł. to jest 99,71 % planowanych wydatków z tego:

- z zadań zleconych ŚDS – 354 062,22 zł. to jest 99,88 % planowanych wydatków
- z zadań własnych ŚDS – 22 462,80 zł to jest 99,77 % planowanych wydatków
- z zadań własnych „KS”- 450 129,06 zł. to jest 99,58 % planowanych wydatków

### **Środowiskowy Dom Samopomocy**

Na dzień 31.12.2010r w Środowiskowym Domu Samopomocy w Łomży zatrudnionych było 8 osób na 7,5 etatów.( w tym 1osoba z RUP w ramach robót publicznych i 1 osoba na urlopie wychowawczym ). Są to pracownicy na stanowiskach: kierownik, pielęgniarka, instruktor terapii zajęciowej, fizjoterapeuta, pracownik gospodarczy.

Z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w 2010 r. korzystało średnio 28 osób. Są to osoby z lekkimi zaburzeniami psychicznymi. W omawianym okresie wznowiono 30 decyzji, wydano 2 nowe decyzje, 1 wygasła na skutek śmierci, a 1 osoba zrezygnowała. W ramach nowych i wznowionych decyzji przyznano uczestnikom następujące zajęcia:

- klubowe 28 osób
- kulinarne 17 osób
- rehabilitacyjne 23 osób
- teatralno – muzyczne 20 osób
- redakcyjne i komputerowe 5 osoby
- plastyczne 11 osoby
- rękodzielnicze 8 osób
- techniczne 1 osoba.

W I półroczu 2010 r dla podopiecznych ŚDS organizowano wystawianie Jasełek, spotkania z pacjentami Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Psychiczych w Łomży, z pacjentami Dziennego Pobytu Oddziału Psychiatrycznego w Łomży, wyjazdy do teatru i kina, czy też wyjazd na Przegląd Zespołów Artystów Niepełnosprawnych Kozarze.

2010. II półroczu to m.in. wyjazdy z podopiecznymi do Kadzidłowa, Rucianego Nidy, do kina w Białymstoku, do Muzeum Przyrody w Drozdowie, do Muzeum Etnograficznego w Warszawie.

W m-cu wrześniu odbyło się spotkanie z rodzicami podopiecznych, a w październiku z podopiecznymi Klubu Seniora połączone z wspólnymi zabawami i konkursami muzycznymi. W listopadzie zorganizowano Andrzejki, a w grudniu Mikołajki i uroczystą Wigilię z zaproszonymi gośćmi.

ŚDS prowadził zajęcia redakcyjne - średnio 8 osób ( wydano 41, 42, 43 i 44 numer kwartalnika " ŚDS-ka") kulinarne (zespoły 6 osobowe), rehabilitację ruchową ( indywidualnie i grupowo: na siłowni, gry w tenisa stołowego, masaże na specjalistycznym fotelu i macie, naświetlania lampą Sollux i antydepresyjną), trening dbałości o wygląd zewnętrzny i trening higieniczny, trening budżetowy ( 6 osób uczono samodzielnych zakupów i racjonalnego gospodarowania swoimi dochodami ), plastyczne ( kontynuowano pracę indywidualną z podopiecznymi: linoryt, malarstwo, rysunek ), terapię zajęciową (wikliniarstwo, tkanina, mozaika witrażowa ), zajęcia teatralno – muzyczne, naukę języka angielskiego i zajęcia komputerowe.

W 2010r dokonano zakupu inwestycyjnego ( kuchnia 5-palnikowa), założono klimatyzację, zakupiono sprzęt AGD i inne drobne przedmioty służące do pracy z podopiecznymi.

## **Klub Seniora**

Na dzień 31.12.2010 r. zatrudnionych było 9 osób na 8,5 etatu .( w tym 1 osoba na urlopie wychowawczych ).

Klub Seniora działa za zasadach „dziennego pobytu”. Posiada 120 miejsc dla seniorów. Na dzień 31.12.2010 r. z oferty Klubu Seniora korzystało średnio 145 osób. Wydano posiłków 26351 posiłków.

Oprócz podstawowej działalności jaką jest przygotowywanie posiłków z zakupionych produktów, prowadzona jest działalność kulturalno – oświatowa. W ramach tej działalności Seniorzy mogą rozwijać swoje zainteresowania oraz różne formy terapii zajęciowej: utrzymanie sprawności fizycznej, umysłowej, duchowej. Dlatego też ważne jest aktywne uczestnictwo osób starszych w zajęciach, gdzie czują się potrzebni, doceniani, szanowani, i nie czują się samotni.

Głównymi stałymi formami zajęć w KS są:

- od lutego dzięki nowemu pracownikowi k-o zajęcia z obsługi komputera i internetu;
- poniedziałkowe spotkania grupy teatralnej i kabaretowej ,
- we wtorki odbywa się kurs tańca towarzyskiego z instruktorem ( zajęcia te stanowią jednocześnie rehabilitację ruchową )
- w środy dzięki nawiązaniu współpracy z MDK-DŚT grupa seniorów tworzących zespół muzyczny korzysta z sali prób i sprzętu ośrodka, a w godzinach popołudniowych odbywają się spotkania Zespołu Maryna
- czwartki to „ Spotkania z książką” we współpracy z Biblioteką Miejską, a także zajęcia plastyczne
- piątki to zajęcia teatralne i muzyczne.

Poza tym w dwie soboty miesiąca były organizowane dla Seniorów zabawy taneczne.

Stałym codziennym elementem zajęć po śniadaniu było ćwiczenie na sprzęcie gimnastycznym, czytanie prasy, oglądanie telewizji, gry w warcaby.

Ponadto Klub Seniora w I półroczu 2010 roku zorganizował dla Seniorów spotkanie bożonarodzeniowe z młodzieżą z Łomżyńskiego Towarzystwa Muzycznego, Dzień Dziadka i Babcia w Przedszkolu Nr 2, „Walentynki”, Dzień Kobiet, Dzień Matki, warsztaty muzyczne razem z podopiecznymi DPS w Teatrze Lalki i Aktora w Łomży. W maju zespół Maryna wziął udział w Przeglądzie Kapel i Śpiewaków Ludowych Zbójna 2010 . W czerwcu zorganizowano wycieczkę do Muzeum Rolnictwa w Ciechanowie . W drugim półroczu zespoły muzyczne seniorów brały udział w spotkaniach piknikowych w Pniewie i Zbójnej oraz w Ogólnopolskim Przeglądzie Seniorów w Warszawie. W ramach działalności Klubu Seniora jego podopieczni uczestniczyli w wyjazdach do kina , teatru a także w zabawach Andrzejkowych i uroczystościach związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem.

### III. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Poprawnie funkcjonująca rodzina jest podstawowym najważniejszym, najbardziej wartościowym i niezastąpionym środowiskiem wychowawczym. Wywiera znaczny wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka, warunkuje jego stosunek do innych ludzi, do systemu wartości i norm ogólnospołecznych.

Współczesna rodzina uległa znacznym przeobrażeniom spowodowanym tempem zachodzących zmian. Wzrastające bezrobocie, nasilająca się patologia społeczna, brak mieszkań powodują dysfunkcje rodziny zwłaszcza w sferze ekonomiczno-bytowej, co ogranicza także jej funkcje opiekuńczo –wychowawcze. Przybywa także sierot społecznych związanych z rozbitiem rodziny. W sytuacji, gdy rodzina nie wypełnia podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych powstaje potrzeba pomocy lub zorganizowania opieki zastępczej nad dzieckiem. W podejmowanych działaniach najważniejsze jest dobro dziecka. Dlatego też ważnym działaniem pracownika socjalnego jest prowadzenie pracy socjalnej z rodziną biologiczną

Ośrodek prowadzi pracę socjalną z rodzinami z Łomży, których dzieci przebywają w rodzinnej opiece zastępczej. Systematycznie przeprowadzane wywiady w środowisku oraz stały kontakt z rodzinami zastępczymi, pozwala ocenić czy rodzice naturalni przejawiają zainteresowanie swoim dzieckiem czy je odwiedzają, czy starają się je odzyskać?

W zdecydowanej większości rodziny naturalne, patologiczne, po kilku miesiącach od zabrania dziecka do rodziny zastępczej, przestają je odwiedzać lub czynią to sporadycznie, okazjonalnie.

W 2010 roku w rodzinach zastępczych przebywało 62 dzieci.

Powodem ich umieszczenia było:

choroba psychiczna rodziców – 15 dzieci

uzależnienie od alkoholu rodziców – 19 dzieci

sieroctwo całkowite lub jedno z rodziców nie żyje albo przebywa w zakładzie karnym – 7 dzieci

pobyt za granicą przynajmniej jednego z rodziców – 6 dzieci

niezaradność życiowa – 15 dzieci.

Rodzina zastępcza, której powierza się dziecko, współpracuje z sądem rodzinnym dostarczając sprawozdania finansowe wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. Z pracownikiem socjalnym MOPS, psychologiem i pedagogiem, OAO w zakresie informowania o stanie zdrowia dziecka, jego postępach w nauce, trudnościach wychowawczych lub innych problemach napotykanym w trakcie sprawowania opieki.

Praca socjalna z rodziną zastępczą jak i naturalną ma na celu unormowanie sytuacji życiowej dziecka, poprawy warunków bytowych a w szczególności umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Pracą socjalną z rodzinami biologicznymi gdzie dzieci przebywają w zastępczych formach opieki objętych było 12 rodzin. Praca miała charakter stały z zaangażowaniem zarówno pracownika socjalnego, psychologa, kuratora jak również pedagoga. Głównym celem było podtrzymywanie więzi rodzinnych z dziećmi przebywającymi poza domem rodzinnym poprzez nakłanianie rodziców do częstych odwiedzin swoich dzieci w zastępczych formach opieki. Umożliwienie dzieciom pobytu w domu rodzinnym w czasie weekendów lub dni wolnych od nauki.

W ramach pracy z rodzinami zastępczymi, w których pojawiły się problemy wychowawcze nawiązano współpracę z:

kuratorem sądowym

z psychologiem

Wspólne wejścia do rodziny pracownika socjalnego z pedagogiem Ośrodka Adopcyjnego Opiekuńczego mieli na celu sprawdzenie aktualnej sytuacji dziecka.

Wskutek prowadzonej pracy socjalnej w 2010 roku

4 osoby podjęło leczenie odwykowe od alkoholu

6 osób skorzystało z porad psychologa

9 osób podjęło pracę dorywczą sezonową

## **Rozdział 85204**

### **Rodziny Zastępcze**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosi 1 135 786 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010r. Wynosi 955 786 zł. , z czego na zadania własne

755 786 zł, na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jedn.sam.teryt.- 200 000zł.

Ogółem wydatkowano kwotę 908 949,73 zł ( czyli 95,10 % planowanych wydatków rocznych ), w tym:

- z zadań własnych 736 030,73 zł, to jest 97,39 % planowanych wydatków rocznych
- na zakup usług j.w., 172 919 zł, tj. 86,46 % planowanych wydatków rocznych.



Na dzień 31.12.2010 r. utworzonych jest 33 rodziny zastępcze, w których przebywa 62 dzieci.

Przyznano stałe świadczenia pieniężne dla 32 rodzin zastępczych na kwotę 511 518,40 zł.

Wypłacono świadczenia pieniężne z tyt. kontynuowania nauki dla 10 osób na kwotę 52 561,61 zł oraz kwotę 14 823 zł na usamodzielnienie dla 3 osób ( świadczenia dotyczy pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych pochodzących z Łomży , którzy się usamodzielnili i uczą się w szkole średniej lub studiują ).

Na pomoc rzeczową na usamodzielnienie wydano kwotę 7 000 zł. dla 6 osób.

Na dzień 31.12.2010 r. istniało 1 pogotowie rodzinne oraz 3 rodziny zastępcze wielodzietne zawodowe, których koszt utrzymania wynosi 150 127,72 zł. ( koszt wynagrodzenia wraz ze składkami społecznymi ).

### **Rozdział 852 13**

#### **Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych.**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił 162 000 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010r wynosi 97 700 zł, w tym:

- z zadań powiatu ( od cudzoziemców ) – 16 000 zł
- z zadań własnych budżetu ( od zasiłków stałych ) – 81 700 zł.

Wydatkowano kwotę 95 781,42 zł. to jest 98,04 % planowanych wydatków ogółem.

W 2010 r. opłacono składkę zdrowotną za:

- 213 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę 81 076,14 zł (99,24 % planowanych wydatków )
- 72 osoby mające status cudzoziemca na kwotę 14 705,28 zł ( 91,91 % planowanych wydatków )

### **Rozdział 852 14**

#### **Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne.**

Plan wydatków na 01.01.2010r w tym rozdziale wynosi 1 822 795 zł. z tego:

- na zadania własne 629 795 zł
- na zadania własne z budżetu państwa 1 193 000zł .

Plan wydatków w tym rozdziale na 31.12.2010r wynosi 2 166 220 zł. z tego:

- na zadania własne 724 246 zł
- na zadania własne z budżetu państwa 1 441 974 zł .

Wydatkowano kwotę 2 129 220,51 zł. to jest 98,29 % planowanych wydatków rocznych, z tego :

- z zadań własnych 724 007,51 zł. , tj. 99,97 % planowanych wydatków.
- z zadań własnych z budżetu państwa 1 405 213 zł., tj. 97,45 % planowanych wydatków .

Środki z zadań własnych wydatkowano w kwocie 724 007,51 zł na :

- zasiłki jednorazowe celowe dla 1 676 osób

Zasiłki i pomoc w naturze –zadania własne finansowane z budżetu państwa.

Wydatkowano kwotę 1 405 213 zł. na :

- 4 988 zasiłków okresowych dla 1 002 osób na kwotę 1 405 033,84 zł.
- 2 składki na ubezpieczenie społeczne opłacono za 1 osobę na kwotę 179,16 zł.

## **Rozdział 85215 –**

### **Dodatki mieszkaniowe – zadania własne**

Plan wydatków na 01.01.2010 r. wynosił 4 100 950 zł i na 31.12.2010r – 3 452 550 zł.

Wydatkowano kwotę 3 383 733,14 zł. to jest 98,01 % planowanych wydatków rocznych.

Na dodatki mieszkaniowe wydano kwotę 3 134 385,40 zł.

Na ryczałty mieszkaniowe wydano kwotę 249 347,74 zł.

W 2010 r. wypłacano średnio w miesiącu dodatków i ryczałtów mieszkaniowych dla 280 rodzin, z tego:

- dla 97 rodzin z MPGKiM
- dla 173 rodzin ze Spółdzielni Mieszkaniowych
- dla 10 rodzin – inni administratorzy

## Rozdział 85216

### Zasiłki stałe

Plan wydatków zasiłków stałych na 01.01.2010r wynosił 995 000 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010r wynosi 941 000 zł. Wydatkowano kwotę 935 773,06 zł tj. 99,44 % planowanych wydatków rocznych. Zasiłki stałe wypłacono dla 264 osób, liczba zasiłków 2 718.

## **Rozdział 852 19**

### **Ośrodek Pomocy Społecznej**

Plan wydatków na 31.12.2010r wynosi 2 580 268 zł. z tego:

- z zadań własnych 1 782 068 zł.
- na zadania własne z budżetu państwa 798 200 zł.

Wykorzystano środki w wysokości 2 573 560,45 zł. czyli 99,74 % planowanych wydatków z tego :

- z zadań własnych 1 775 360,45 zł. tj. 99,62 % planowanych wydatków
- z zadań własnych z budżetu państwa 798 200 zł., tj. 100 % planowanych wydatków

Na dzień 31.12.2010r w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łomży zatrudnionych było 54 osoby na 52,25 etatu ( w tym 5 osób z Powiatowego Urzędu Pracy ).

## **IV. POMOC UDZIELANA RODZINOM W ZASPAKAJANIU POTRZEB**

Zadaniem pomocy społecznej na poziomie lokalnym jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz stworzenie godziwych warunków egzystencji i pracy dla rodzin, grup charakteryzujących się ubóstwem i dotkniętych różnorodną dysfunkcją np. alkoholizmem, długotrwałą chorobą, bezrobociem, niezaradnością w sprawach opiekuńczo wychowawczą. W 2010r ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 1476 rodzin, 2330 osób.

Pracą socjalną objęto 1240 rodzin, podpisano 180 kontraktów socjalnych polegających na pisemnym uzgodnieniu z osobą lub rodziną działań mających na celu poprawę sytuacji rodziny. Rodzina bądź osoba zobowiązana jest do utrzymywania kontaktu z pracownikiem socjalnym i informowania o próbach poszukiwania zatrudnienia, podnoszenia lub uzyskania kwalifikacji, udziału w szkoleniach.

### **Głównym powodem korzystania z pomocy było:**

- ubóstwo – 1250
- bezdomność- 29
- potrzeba ochrony macierzyństwa-59
- bezrobocie – 960
- niepełnosprawność – 392
- długotrwała choroba – 357
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 186
- alkoholizm – 60
- trudności w przystosowaniu po wyjściu z zakładu karnego – 19
- trudności w integracji – 49

Jak wynika z w/w informacji najczęstszym powodem korzystania z pomocy było ubóstwo. W myśl ustawy o pomocy społecznej ubóstwo w rodzinie pojawia się w sytuacji, kiedy dochód na osobę jest równy lub niższy od kryterium dochodowego 351 zł na osobę w rodzinie i 477 zł na samotnie gospodarującą.

### **Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zamieszkują w zasobach;**

- Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa- 325
- Spółdzielnia Perspektywa- 182
- Mieszkania Komunalne- 395
- Spółdzielnia Jedność - 11
- Domki jednorodzinne- 198
- Stacja na zasadach wynajmu- 335
- Bezdomni – 30

### **Główne źródło utrzymania rodzin korzystających z pomocy MOPS**

Wynagrodzenie za pracę- 206

Renta, emerytura- 365

Świadczenia rodzinne- 280

Alimenty- 95

Zasiłek z PUP- 53

Świadczenia z MOPS- 405

Dodatek mieszkaniowy- 72

### **Wykształcenie osób korzystających z MOPS:**

- Szkoła specjalna-22
- Podstawowe- 571
- Zawodowe- 447
- Gimnazjum- 47
- Średnie- 343
- Wyższe- 46

### **Czas pozostawania bez pracy**

- od 1 roku – 260
- od 2 lat – 211
- od 3 lat – 270
- od lat – 258
- od 5 lat i więcej – 378

Z rozpoznania środowiska wynika, że 99 rodzin korzystających z pomocy finansowej MOPS ma stałe zatrudnienie.

**Na podstawie analizy dokumentów prowadzonych przez pracowników socjalnych określa się, że:**

- 355 rodzin korzysta z pomocy od 1 roku
- 273 rodziny od 2 lat
- 235 rodzin od 3 lat
- 270 rodzin od 4 lat
- 343 rodziny od 5 i więcej lat

Z *zadań zleconych* 4 rodziny korzystały z usług specjalistycznych, natomiast świadczenia przyznane w ramach *zadań własnych* otrzymało 1472 rodziny – 2326 osób.

Świadczenia wypłacane były w formie : *zasiłki okresowe*- 1002 osoby, z tego:

przyznane z powodu bezrobocia – 863 osoby

z tytułu długotrwałej choroby – 66

niepełnosprawności – 72

nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia – 1

*Zasiłki stałe* – 264 osoby z tego:

przyznane dla osoby samotnie gospodarującej- 192

pozostającej w rodzinie – 72

*zasiłki celowe*- 1676 osób w tym 220 osób otrzymało zasiłki specjalne.

**Zasiłki celowe otrzymało 1676 rodzin w tym:**

- opał – 408
- żywność – 755
- odzież, obuwie – 250
- podręczniki szkolne – 157
- remont – 17
- sprzęt AGD- 17
- leki – 335
- dopłata do wydatków mieszkaniowych - 192
- inne – 245

## *POMOC PSYCHOLOGICZNA*

Osoby i rodziny korzystające z pomocy finansowej MOPS korzystali również z pomocy *psychologa*, który służył wsparciem i pomocą w rozwiązywaniu różnych sytuacji kryzysowych i trudnych spraw rodzinnych.

Psycholog zatrudniony był na ½ etatu.

1. W 2010r udzielił 181 konsultacji indywidualnych w zakresie:

- rozwiązywania problemów rodzinnych
- aktywizacji zawodowej
- wychowania dzieci ( rozwiązywanie sytuacji wychowawczych, dydaktycznych)

2. Terapią indywidualną objętych było 12 osób ( trudna sytuacja rodzinna podczas rozwodu i po rozwodzie).

3. Praca z rodziną – 7 rodzin w sytuacjach konfliktów małżeńskich z zastosowaniem mediacji małżeńskiej, negocjacji, poradnictwa.

4. Praca indywidualna ze sprawcami przemocy domowej- 3 osoby (10 wizyt)- pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych.

5. Praca w terenie – 6 wizyt w miejscu zamieszkania rodziny z pracownikiem socjalnym w sytuacjach: nadużywania alkoholu, stosowania przemocy domowej, życia w rodzinie z osobą psychicznie chorą, kryzysowych po śmierci męża.

## **Rozdział 85295**

### **„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**

Plan wydatków na 01.01.2010 wynosił 194 627 zł. – zadania własne gminy.

Plan wydatków na 31.12.2010r w tym rozdziale wynosi 861 549 zł., z tego:

- zadania własne – 194 627 zł.
- zadania własne finansowane z budżetu państwa – 666 922 zł.

Wydatkowano kwotę zł.861 549 zł , (czyli 100 % planowanych wydatków rocznych ) z tego:

- z zadań własnych – 194 627 zł.,
- z zadań własnych finansowanych z budżetu państwa – 666 904,07 zł.

Udział procentowy środków własnych w ogólnych wydatkach wynosił 22,59 %.

Programem Pomoc państwa w zakresie dożywiania ”objęto 1501 osób w tym”

Dzieci do 7 roku życia – 220

Uczniowie do czasu ukończenia szkoły podstawowej – 610

Pozostałe osoby – 671 osób.

Na dożywianie dzieci w przedszkolach wydatkowano kwotę 69 790, 18 zł.

Na dożywianie dzieci szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych wydatkowano kwotę 177 049,66 zł.

Na posiłek gorący dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych wydatkowano kwotę 338 176,55 zł.

W ramach ” Pomocy państwa w zakresie dożywiania ” wypłacono ( Kasa MOPS ) zasiłki celowe w wysokości 263 904 zł- ( 2 939 świadczeń dla 634 osób) oraz wydano świadczenia rzeczowe ( paczki żywnościowe ) na kwotę 9 937,88 zł dla 351 osób.

Program realizowany był w 32 placówkach: tj. w 15 szkołach, 13 przedszkolach i w 4 innych placówkach (bary)

*POMOC UDZIELONA RODZINOM BEZROBOTNYM  
w tym rodzinom niepełnym i wielodzietnym*

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy bezrobotnym prowadzone są w dwóch kierunkach:

1. zapewnienie środków utrzymania umożliwiających przetrwanie trudnego okresu pozostawania bez pracy
2. aktywizowanie osób bezrobotnych do działań umożliwiających na wyjście z sytuacji bezrobocia oraz nauka właściwych zachowań na rynku pracy.

**Świadczenia pieniężne przyznane były w formie;**

- zasiłek okresowy – 863
- opał – 258
- leki – 145
- odzież- 160
- żywności – 508
- pomoc państwa w zakresie dożywiania – 386
- inne – 232

Brak pracy, niskie wykształcenie, brak wiary w możliwości zmian oraz brak środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji powoduje ubożenie rodzin a w konsekwencji wykluczenie społeczne. Bez odpowiedniego wsparcia, rodziny te nie mają możliwości poprawy swojej sytuacji materialnej i zawodowej.

Dlatego też pracownicy socjalni podejmują różne działania min. od 2008r realizują projekty systemowe pozyskując środki z Europejskiego Funduszu Społecznego. W 2010r po raz kolejny realizowany był projekt systemowy „EFS- Nowa droga do sukcesu”

Projekt dotyczył działania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Okres realizacji projektu od 01.03.2010r do 31.12.2010r. Był to trzeci projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej jaki prowadził MOPS w Łomży. Miał on na celu rozwój i upowszechnianie form aktywnej integracji wśród podopiecznych MOPS.

Głównym celem projektu było zwiększenie integracji zawodowej i społecznej osób, którzy wycofali się z aktywnego życia zawodowego.

Celem szczegółowym było zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych umożliwiających wejście na rynek pracy, nabycie wiedzy z zakresu poruszania się na otwartym rynku pracy, zwiększenie samodzielności i zaradności, podniesienie samooceny oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów, nabycie wiedzy na temat problemu uzależnień i jego wpływu na życie rodzinne, sferę zawodową, zdrowie, nabycie wiedzy z zakresu dobrego wychowania.

W projekcie wzięło udział 97 osób ( w tym 81 kobiet i 16 mężczyzn) nieaktywnych zawodowo objętych pomocą społeczną. Są to osoby o niskiej motywacji do poszukiwania pracy, bez umiejętności przystosowania się do zmieniających wymagań na rynku pracy, o niskim statusie społecznym. W trakcie trwania projektu odbyły się m.in. warsztaty : z psychologiem, z doradcą zawodowym, ze specjalistą terapii uzależnień, z trenerem zasad dobrego wychowania, trening dobrych manier przy stole, prezentacji i konwersacji, warsztaty dekoracja stołu oraz indywidualne konsultacje z prawnikiem.

Szkolenia zawodowe to:

- pomoc kuchenna - 20 osób ,
- obsługa komputera - 97 osób,
- tworzenie stron internetowych - 15 osób,
- krawiectwo -14 osób,
- obsługi wózków widłowych i jezdniowych -14 osób,
- masażysta- 10 osób,
- pracownik biurowy -10 osób,
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej -25 osób,
- prawo jazdy kat. B ( 25 osób )i kat. C. ( 4 osoby ).

Ponadto 26 osób ukończyło kurs języka angielskiego.

W ramach projektu dzieci uczestników miały zapewnioną opiekę w przedszkolu , także w okresie wakacji kolonie nad morzem – 37 dzieci. W projekcie były również przewidziane działania o charakterze środowiskowym . Wyjazd integracyjny do teatru Capitol w Warszawie na sztukę „ Klimakterium” z połączeniem zwiedzania starówki i muzeum Chopina oraz do Białegostoku do kina Alfa na film pt „ Śniadanie do łóżka”. Ogółem ukończyło projekt 96 osób.

Beneficjentom przyznano zasiłki celowe po 131 zł miesięcznie. W roku 2010r wypłacono 671 zasiłków celowych jako wkład własny w projekt dla 97 osób

#### *REZULTATY PROJEKTU*

95 osób podniosło kwalifikacje zawodowe lub zdobyło nowe zawody, nabyło umiejętności poruszania się na rynku pracy, zwiększyli motywację do podjęcia pracy, zwiększyli poczucie odpowiedzialności za własną sytuację życiową, zwiększyli poziom wiedzy na temat problemu uzależnień oraz jego wpływu na zdrowie i życie rodzinne.

W latach 2008 – 2010 w projekcie uczestniczyło 199 osób ( 158 kobiet i 41 mężczyzn).

28 osób podjęło pracę.

11 osób prace społecznie użyteczne.

Ok. 6 osób usamodzielniało się.

#### *POMOC RODZINOM Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM*

Za rodzinę z problemem alkoholowym uważa się rodzinę, z której choćby jedna osoba pije w sposób przynoszący szkodę.

Można powiedzieć, że problemy związane z alkoholem ma nie tylko ten kto pije, mają je wszyscy, którzy pozostają w więzi z alkoholem, którzy są od niego zależni finansowo lub emocjonalnie, którzy żyją z nim w jakiegokolwiek wspólnocie.

Dzieci z rodzin alkoholowych wstydzą się swojej sytuacji , boją się krzywdy i upokorzeń, unikają kontaktów z rówieśnikami, zwłaszcza z tymi, którzy nie mają problemów alkoholowych we własnym domu.

Mając na uwadze dobro dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym pracownicy socjalni realizowali zadania

Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej /profilaktyka II stopnia, zadanie nr 6 /

Adresatami programy były dzieci z rodzin , w których wystąpił problem alkoholowy

- zakupiono podręczniki i niezbędne przybory - dla dzieci z 26 rodzin .
- zorganizowano imprezę wyjazdową z okazji Dnia Dziecka do Wioski Indiańskiej i Parku Dinozaurów – w dniu 19 czerwca 2010, 49-cio osobowa grupa wyjechała na 1-o dniową wycieczkę do Wioski Indiańskiej i Parku Dinozaurów w Jurowcach k/

Białegostoku. Program wycieczki zawierał zwiedzanie wioski indiańskiej, poznanie rękodzieła, zabawy na świeżym powietrzu, przejażdżki konne, pieczenie kiełbasek przy ognisku oraz pobyt w Dino Parku, spacer z przewodnikiem oraz relaks na placu zabaw. Podczas wycieczki / w godz. 7-18/ dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę pracowników socjalnych MOPS i pełnowartościowe posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek i gier planszowych.

- opłacono wypoczynek letni dla 15 dzieci kolonie organizowane przez TPD w Łomży zapewniły dzieciom możliwość spędzenia części wakacji nad morzem i w górach / podczas pobytu realizowany był w 6 blokach tematycznych program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi /
- zapewniono pomoc finansową na zakup opału, odzieży, leków i innych , w zależności od indywidualnych potrzeb rodziny – 40 rodzin
- zakupiono paczki żywnościowe / konserwy mięsne / dla 41 rodzin - zorganizowano spotkanie z Mikołajem / w dniu 6 grudnia 2010 / dla 95 dzieci, podczas którego dzieci otrzymały paczki noworoczne ze słodyczami oraz prezenty / koce, maskotki, książki

Wszystkie zaplanowane działania – udzielenie pomocy rzeczowej i finansowej dzieciom i młodzieży z rodzin , w których występuje problem alkoholowy - zostały zrealizowane. Wszystkie działania były kierowane na zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci i młodzieży, które miały za zadanie podniesienie poziomu życia i lepsze funkcjonowanie w środowisku.

#### Wymierne rezultaty

- *zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci i rodzin poprzez udzielenie pomocy rzeczowej w formie dożywiania, zakupu podręczników i przyborów, leków i odzieży, pokrycie kosztów udziału w wypoczynku letnim, pokrywanie innych kosztów bezpośrednio wpływających na poprawę poziomu życia*
- *zmiana sposobu funkcjonowania rodziny poprzez : podjęcie lub kontynuowanie leczenia odwykowego, podjęcie zatrudnienia, uczestniczenie w programach realizowanych przez MOPS i OIK mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rodziny, wskazanie możliwości radzenia sobie w trudnych sytuacjach*
- *poznanie i rozwijanie umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie i środowisku rówieśniczym, umożliwienie prawidłowego procesu socjalizacji – uczestniczenie w wyjazdach wakacyjnych, zajęciach terapeutycznych, uczestniczenia w organizowanych imprezach*

1. Całkowity koszt w okresie sprawozdawczym (w zł) - 66 670,-
2. w tym koszty pokryte z uzyskanej dotacji (w zł) - 50 000,-
3. w tym środki własne - 16 670,-



Nowym problemem społecznym dodanym do listy znanych nam problemów jak bezrobocie, uzależnienia, ubóstwo jest *wykluczenie społeczne*.

„Wykluczenie społeczne to sytuacja umożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób”<sup>2</sup>

Mając na uwadze społeczną i zawodową sytuację wykluczonych społecznie osób niepełnosprawnych z problemem alkoholowym pracownicy socjalni w 2010r realizowali projekt socjalny pt. „**POKONAĆ BEZSILNOŚĆ**”

Celem projektu było zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych z problemem alkoholowym korzystających z zasiłku stałego w MOPS Łomża przez podniesienie poziomu wiedzy o uzależnieniach i nabycie wiedzy o zachowaniach prozdrowotnych

Projekt socjalny pt. „**POKONAĆ BEZSILNOŚĆ**” kierowany był do **20 osób** w wieku produkcyjnym (kobiet i mężczyzn) mających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, korzystających z pomocy MOPS w Łomży w formie zasiłku stałego, którzy w przeszłości lub aktualnie nadużywali alkoholu. Odbiorcami projektu były osoby, które są wycofane z aktywnego życia społecznego, w wieku aktywności zawodowej, którzy czas spędzają samotnie w domu bądź w towarzystwie podobnych osób pijących alkohol. Większa część to osoby samotne lub rozwiedzione, skłócone z rodziną, mające złe wzorce wyniesione z domu rodzinnego. Osoby te nie utrzymują kontaktów z dziećmi, mają zadłużenia w funduszu alimentacyjnym i inne zadłużenia komornicze. Często żyją w konflikcie z sąsiadami, administracją, wielu z nich cierpi na poważne choroby spowodowane nadużywaniem alkoholu. Podlegają oni w dużym stopniu ryzyku wykluczenia.

Rezultaty projektu to:

- wzrost wiedzy na temat uzależnień
- podniesienie wiary we własne możliwości
- Wzrost samodzielności w podejmowaniu działań
- Nabycie konstruktywnych umiejętności niezbędnych do zdrowego życia
- Nabycie umiejętności w rozwiązywaniu własnych problemów w tym rozwiązywaniu konfliktów wewnętrznych

**Środki na realizację zadania pozyskano z Funduszu Alkoholowego.**

**Całkowity koszt 3652,13 zł**

**Okres realizacji- sierpień październik**

**Rozdział 85295**

**Prace społecznie użyteczne – zadania własne.**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił 62 400 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010 r. - 62 400 zł.

Na dzień 31.12..2010r wydatkowano kwotę 54 513,70 zł. (w tym: refundacja z Urzędu Miasta – 22767,22, z PUP – 31746,48 ) na opłacenie prac społecznie użytecznych, to jest 87,36 % planu. W ramach prac społecznie - użytecznych zatrudnionych było 24 osoby:

- MPGKiM- 6 osób

<sup>2</sup> Problemy definicyjne zjawiska wykluczenia Raport Grupy nr 2 Zespołu Zadaniowego ds. Reintegracji Społecznej MGPiPS, Warszawa 2003, s.17

- MOPS – 15 osób,
  - PCK – 1 osoba,
  - Przedszkole Publiczne nr 14 – 2 osoby),
- Łącznie przepracowano 7 781 godzin.

#### *POMOC UDZIELANA OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM*

#### **Rozdział 852 28**

##### **Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze**

Plan wydatków na 31.12.2010 wynosi 1 372 619 zł. z czego:

- na zadania własne 1 260 286 zł.
- udział własny w usługach specjalistycznych 1 333 zł.
- na zadania zlecone 111 000 zł.

Wykorzystano środki w wysokości 1 364 075,43 zł. z tego :

- z zadań własnych 1 251 852,82 zł. tj. 99,33 % planowanych wydatków
- udział własny w usługach specjalistycznych 1 324,04 zł., tj. 99,33% planowanych wydatków
- z zadań zleconych ( usługi specjalistyczne ) 110 898,57 zł., tj. 99,91 % planowanych wydatków

Osoby w podeszłym wieku, chore, niepełnosprawne wymagają pomocy w zaspakajaniu swoich potrzeb w miejscu zamieszkania i środowisku. Taką pomoc świadczą opiekunki domowe w ramach usług opiekuńczych.

W 2010 r. przeciętnie było zatrudnionych 47 opiekunek domowych na 46,5 etatu. Usługami opiekuńczymi objęto 114 osób. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych to 83 504 .

W ramach usług specjalistycznych przeciętnie było zatrudnionych było 4 opiekunki na 3,5 etatu.

Usługami specjalistycznymi objęto 2 osoby samotnie gospodarujące i 2 rodziny ( 4 środowiska). Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych w 2010 r. wyniosła 6 528.

#### **Świadczenia pieniężne wypłacone były w formie:**

- zasilek stały – 264
- zasilek okresowy -146
- opał – 128
- żywność – 244
- leki – 214
- odzież- 60
- pomoc państwa w zakresie dożywiania – 187
- inne – 96

#### **Określenie stopnia niepełnosprawności**

- lekki – 164
- umiarkowany – 302
- znaczny - 16

## V. INTEGRACJA CUDZOZIEMCÓW

### Rozdział 85231 –

#### Pomoc dla cudzoziemców.

Cudzoziemcowi który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub z ochroną uzupełniającą udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy.

Pomoc obejmuje:

1. świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego,
2. opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne
3. specjalistyczne poradnictwo.

W 2010r pomocą integracyjną objętych zostało 95 rodzin w tym 5 rodzin ze statusem uchodźcy i 90 rodzin z ochroną uzupełniającą. Świadczenia pieniężne wypłacane były na wynajem mieszkania, naukę języka polskiego, bieżące utrzymanie.

Praca socjalna oraz działania skierowane na rodzinę obejmowały:

1. pomoc w wynajęciu mieszkania, pomoc w wyposażeniu, negocjowanie ceny wynajmu z właścicielem mieszkania, uzyskaniu zameldowania
2. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskanie NIP, PESEL,) zarejestrowanie się w PUP
3. pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych
4. zapoznanie z miastem tj. pokazanie ważnych urzędów, instytucji,

Z uwagi na barierę językową, a także na różnice kulturowe prowadzenie pracy socjalnej z cudzoziemcem jest bardzo trudne. Uchodźcy mają na wiele spraw inne poglądy, wyrażają swoje uczucia inaczej niż Polacy. Odmienność taka powoduje, że osoby te nie tylko potrzebują „przewodnika” po polskiej kulturze ale przede wszystkim zrozumienia i indywidualnego podejścia do problemu.

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej dzieci w wieku szkolnym realizują obowiązek szkolny. Osoby pełnoletnie zarejestrowane są w PUP jako osoby poszukujące pracy, propozycji pracy nie otrzymali. Cudzoziemcy pracują najczęściej dorywczo na budowie dorabiając sobie do otrzymywanych świadczeń z MOPS. W 2010r 6 cudzoziemców uczestniczyło w projekcie systemowym. Wszystkie osoby ukończyli szkolenia zawodowe i warsztaty przewidziane w projekcie. Ponadto uczestniczyli w z kursie języka polskiego w NOT, który zorganizowany był przez Fundację „OCALENIE”.

Plan wydatków na 01.01.2010 r. w tym rozdziale wynosił 634 000 zł, a na 31.12.2010r – 840 400 zł.

Wydatkowano kwotę 828 300 zł. to jest 98,56 % planowanych wydatków rocznych.

Od stycznia do grudnia 2010 r. wypłacono 1455 świadczeń.

## VI. DZIAŁALNOŚĆ MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH

### Rozdział 852 20

#### Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Plan wydatków na 31.12.2010 r. Wynosi 278 952 zł. ,

z tego:

- z zadań własnych 275 952 zł.
- na zadania własne z budżetu państwa 3 000 zł

Wykorzystano środki w wysokości 274 670,82 zł. z tego :

- z zadań własnych 271 670,82 zł. tj. 98,45 % planowanych wydatków
- z zadań własnych z budżetu państwa – 3 000 zł tj. 100% planowanych wydatków ( dodatek dla pracownika socjalnego ).

W Ośrodku są zatrudnione 4 osoby na 4 etaty:

- kierownik ( ½ etatu )
- psycholog
- pracownik socjalny ( 1 ½ etatu)
- pracownik administracyjno – gospodarczy

Na obsługę prawną w OIK zawarto umowę cywilno – prawną z Kancelarią Adwokacką.

Z pomocy OIK skorzystało w ciągu omawianego okresu 320 osób.

W 2010r przyjęto 330 zgłoszeń związanych z przemocą domową, trudnościami wychowawczymi, problemami prawnymi, i innymi.

190 zgłoszeń pochodziło z Komendy Miejskiej Policji w Łomży, zgłoszenia osobiste 118, 1 zgłoszenie pochodziło z „ Niebieskiej Linii ” z Warszawy,

1 ze spółdzielni mieszkaniowej, 17 od pracowników MOPS, 2 z RODK, 1 anonimowe.

Udzielono 1 106 porad: psychologicznych ( 577 ), prawnych ( 349 ), socjalnych ( 180 ). oprócz udzielania różnego typu porad Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował grupę wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie ( 5 spotkań dla 6 kobiet).

W 2010r Ośrodek prowadził również zajęcia psychoedukacyjne w ramach Programu „ Zatrzymać przemoc ” współfinansowanego z ŁPPIRPA oraz PS ( 8 spotkań z 39 osobami ).

W hostelu OIK przebywało w 2010r łącznie 17 osób.

### Rozdział 85205

#### Zadania w zakresie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił 46 000 zł.

Plan na 31.12.010r wynosi 23 000 zł.

Na 31.12.2010r wydatkowano 20 110,57 zł.tj.91,94 % planowanych wydatków.

Zajęcia z Programu przeprowadzono w MOPS w Łomży. Mają one na celu powstrzymanie i zakończenie przemocy w rodzinie. Przy zorganizowaniu grupy pomógł Sąd Grodzki w Łomży, który skierował na zajęcia z przemocy w rodzinie 4 uczestników a kuratorzy sądowi 18 uczestników. Z 22 osób 14 wzięło udział w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych, z czego 13 podpisało kontrakt zobowiązujący do uczestnictwa w zajęciach.

Odbyło się 13 sesji indywidualnych, po 1 godzinie z każdym uczestnikiem oraz dla jednego uczestnika przeprowadzono mediację małżeńską. Oprócz tego zorganizowano 10 spotkań grupowych po 6 godzin na następujące tematy:

Przemoc domowa jako zjawisko. Planowanie bezpiecznego zachowania. Stworzenie alternatywnego zachowania i reagowania.

Przemoc jako taktyka kontroli. Prawne aspekty przemocy w rodzinie.

Metody wyrażania uczuć. Opracowanie własnego sposobu radzenia ze złością. taktyka kontroli.

Stosowanie izolacji jako taktyki kontroli. Trening zachowań asertywnych.

Partnerstwo, zaufanie, szacunek, wsparcie.

Definiowanie szczerości i odpowiedzialności. Poprawa stosunków międzyludzkich.

Analiza przemocy seksualnej, intymność, miłość.

Sposoby okazywania miłości dzieciom. Odpowiedzialne wychowanie dzieci.

Negocjacje i sprawiedliwość. Zasady sprawiedliwej kłótni.

Zakończenie stosowania przemocy w rodzinie. Zdrowe rozwiązywanie sporów.

Zajęcia korekcyjno – edukacyjne ukończyło 6 osób.

## **Rozdział 85295**

### **Noclegownia i ogrzewalnia dla bezdomnych – zadania własne**

Noclegownia czynna jest od 1 września do 31 marca w godz. 15.00 – 8.00 rano, w święta natomiast całodobowo. Ogrzewalnia czynna jest od godziny 19.00 do 6.00 rano. W okresie niskich temperatur od godz. 15.00

Ze względu na trudne warunki atmosferyczne, niskie temperatury istnieje możliwość wydłużenia godzin pracy.

W noclegowni znajduje się 16 miejsc noclegowych w tym 4 miejsca dla kobiet,

w ogrzewalni natomiast 20 miejsc w tym 6 miejsc noclegowych dla kobiet.

W 2010r nie było przypadku odmowy udzielenia pomocy osobom bezdomnym z powodu braku miejsc.

Osoby korzystające z tej formy pomocy mają zapewniony ciepły posiłek w kuchni CARITAS.

Do dyspozycji mieszkańców w 2010r została zakupiona kuchenka elektryczna oraz mikrofalówka.

W zamian za sprzątanie przy sklepie piekarniczym pensjonariusze otrzymują codziennie bezpłatne świeże pieczywo przez co uczą się odpowiedzialności i systematyczności.

Planowane wydatki w tym rozdziale w 2010r wyniosły 112 670 zł., a wydatki poniesione 107 560,16 zł to jest 95,46 % planu.

W noclegowni dla bezdomnych w 2010r przebywało 19 osób, a liczba świadczeń 926.

Zatrudniano w 2010r 3 osoby na 3 etaty w tym 1 osoba w ramach robót publicznych z Powiatowego Urzędu Pracy.

## **Rozdział 85311 –**

### **Rehabilitacja zawodowa i społ. osób niepełnosprawnych:**

Plan wydatków na 01.01.2010r wynosił 78 254 zł.

Plan wydatków na 31.12.2010 r wynosił 78 255 zł, a wykonanie – 78 254,40 zł. tj.,99,33% planu.

Powyższe wydatki są przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów zajęć z osobami niepełnosprawnymi prowadzonych w formie warsztatów terapii zajęciowej w Marianowie i w Zakładzie BONA w Łomży.

## **Rozdział 85395 –**

### **Pozostała działalność – zadania własne**

#### **( Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych )**

Plan wydatków BZiRON na 31.12.2010r wynosi 177 839 zł, wydatkowano kwotę 175 146,13 zł, tj. 98,49 % planowanych wydatków.

## **VII. ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ**

### **1.Rehabilitacja zawodowa - Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.**

Wpłynęło 6 wniosków na wartość 227 708 zł na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Podpisano 5 umów na wartość 120 000 zł. - na działalność – nauka tenisa ziemnego, handel armaturą sanitarną, usługi remontowo - budowlane, działalność agentów i brokerów, bhp, wysyłkowa sprzedaż odzieży

*Wydatkowano środki w wysokości 120 000 zł.*

### **Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej**

Wpłynęło 7 wniosków o zwrot kosztów wyposażenia 29 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na wartość 1. 015 426 zł. Podpisano 7 umowy na utworzenie 16 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na wartość 373 127,48 zł , w tym: 7 stanowiska produkcyjne, 1 – kierowca, 5 – konsultant telefoniczny, 1 – pomoc kuchenna, 1 – laborant-asystent, 1- pracownik działu rozbioru drobiu

*Wydatkowano środki w wysokości 373 127,00 zł na 16 stanowisk pracy.*

### **Refundacja 60% wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne**

Refundacja wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne dotyczy umów podpisanych w 2008 roku. Na refundację wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społecznej dla 2 osób niepełnosprawnych wydatkowano środki w wysokości 373,00 zł.

### **Szkolenia osób niepełnosprawnych**

Powiatowy Urząd Pracy zrezygnował z realizacji zadania z uwagi na ograniczone środki PFRON

### **Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych**

Wpłynął 1 wniosek na refundację stażu dla 1 osoby niepełnosprawnej. Zawarto porozumienie z PUP z dnia 5 maja 2010 na wartość refundacji w wysokości 6.500 zł, wydatkowano kwotę 6490,00zł.

*Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej zaplanowano środki w wysokości 500 000,00 zł. , wydatkowano 499 990,00zł co stanowi 99,99% przyznanego limitu.*

## **2. Rehabilitacja społeczna - Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych**

Wpłynęło 431 wniosków osób niepełnosprawnych w tym 95 opiekunów. Przyznano dofinansowanie dla **62** osób niepełnosprawnych na wartość **39 300 zł**.

*Dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych 11 dzieciom niepełnosprawnym i 9 opiekunom, wydatkowano środki w wysokości 12 380,00 zł oraz 35 mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Łomży i 7 opiekunkom – dofinansowano kwotę 26 920,00 zł.*

### **Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych**

Wpłynęło 38 wniosków na ogólną wartość 328 235 zł. w tym:

- *bariery architektoniczne* - 33 osoby na wartość 282 957,00 zł.,
  - 2 dzieci na wartość 39 360,00 zł.
- *bariery techniczne* - 1 osoba na wartość - 1 280,00 zł.
- *bariery w komunikowaniu się* - 2 osoby na wartość - 4 638,00 zł.

*Podpisano 1 umowę – /dziecko niepełnosprawne/ na wartość – 15 000,00 zł na likwidację barier architektonicznych*

### **- Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych**

Wpłynęło 6 wniosków na ogólną wartość **24 575 zł**. Zadanie nie było realizowane ze względu na ograniczone środki PFRON.

### **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**

Wpłynęło 215 wniosków na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne na ogólną wartość – **195 608,00zł**.

Złożono 5 wniosków na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na wartość 10 560 zł – zadanie nie będzie realizowane.

*Wyplacono dofinansowanie 137 osobom niepełnosprawnym w wys. 46 478,00 zł. w tym:  
21 dzieci na wartość - 7 278,00 zł*

*Dofinansowaniem objęto m in. : aparaty słuchowe, protezy piersi, buty ortopedyczne, pieluchomajtki, materace ortopedyczne, cewniki, worki, balkoniki, wózki inwalidzkie, protezy podudzia, protezę modularną uda, podpórkę 4 kołową, kule łokciowe.*

**Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zaplanowano środki w wysokości 100 778 zł, co stanowi 100 % przyznanego limitu.**

## **3. Współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej**

W Łomży działa jeden warsztat terapii zajęciowej dla 35 uczestników, który mieści się przy ul. Bernatowicza 3. Prowadzącym warsztaty są Zakłady Spożywcze „BONA” spółka z o.o – zakład pracy chronionej.

Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę ich indywidualnych możliwości .

*Na współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przewidziano kwotę: 517 860,00 zł. Wydatkowano środki wysokości 517 855,29 zł, co stanowi 99,99 % zaplanowanych środków.*

**Ogółem przyznane środki PFRON - 1 118 638,00 zł**

**Wydatkowane - 1 118 623,00zł**

*co stanowi 99,99 % przyznanego limitu.*

*Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej nie wymaga harmonogramu wydatków. Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej odbywa się kwartalnie, natomiast pozostałe zadania realizowane są na bieżąco w zależności od wpływających wniosków, a z tym związanych potrzeb osób niepełnosprawnych.*

#### **4. Programy celowe**

**Pozyskiwanie przez samorząd środków finansowych na realizację zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych.**

*W 2009 roku przystąpiliśmy do programu pn „Program wyrównywania różnic między regionami II w obszarze B i D. Realizacja programu odbywała się w 2010 roku.*

*Ogólna wartość środków PFRON na dofinansowanie projektów zgodnie z zawartą umową z PFRON wynosi – 125 633,35 zł.*

#### **D – likwidacja barier transportowych.**

*Do programu przystąpiło Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie „Pomocna Dłoń” przy Domu Pomocy Społecznej w Łomży.*

*Ogólna wartość środków PFRON – 66.950,00 zł.*

#### **B- likwidacja barier architektonicznych w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.**

Do programu przystąpiły 4 placówki edukacyjne, do których uczęszczają dzieci i młodzież niepełnosprawna:

Przedszkole Publiczne Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi

Zespół Szkół Ogólnokształcących

III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii krajowej

Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II

## **VIII. ORZECZNICTWO Z ZAKRESIE USTALANIA STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI**

Powiatowy Zespół ds Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w 2010 roku wydał 1114 orzeczeń dla osób w tym:

- 247 orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 360 orzeczenia o umiarkowanym,
- 507 lekki stopień



Najczęstszym powodem ustalenia stopnia niepełnosprawności było:

- schorzenie narządu ruchu- 435
- schorzenia układu krążenia 190,
- schorzenia psychiczne – 126
- neurologiczne - 95
- zaburzenia głosu, mowy, słuchu -52
- i inne – 135

Osoby niepełnosprawne i chore, które wymagają pomocy osoby drugiej, mają zapewnioną pomoc w postaci opiekunki domowej. W 2010r z pomocy korzystało 114 osób. Z rozpoznania środowiska wynika, że potrzeby w tym zakresie są znacznie większe. Na dzień 31.12.2010 liczba osób oczekujących na pomoc w usługach wynosi ok 60 osób.

Osoby starsze, chore pozbawione opieki ze strony rodziny, a Ośrodek nie jest w stanie zapewnić całodobowej opieki wówczas niezbędne jest umieszczenie w domu pomocy społecznej. Obecnie oczekuje na miejsce 9 osób chorych przewlekle.

## IX. SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Budżet z dotacji Wojewody Podlaskiego w 2010 roku na realizację świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych wynosił 13 717 166 zł, wydatkowano 13 626 504,25 zł tj. 99,33%, z tego na obsługę 396 888 zł.

Z budżetu miasta na obsługę wydatkowano 147 088 zł.

Ogółem ze świadczeń rodzinnych korzystało 3 393 rodziny. Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny 2 213, w tym:

- na 1 dziecko – 789,
- na 2 dzieci - 909,
- na 3 dzieci - 367,
- na 4 i więcej dzieci – 148.

Wyplacono dodatki do zasiłku rodzinnego tytułu:

- urodzenia dziecka 312 na kwotę 312 000 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 1 713 świadczeń na kwotę 667 648 zł,
- samotnego wychowywania dziecka 3027 świadczeń na kwotę 525 470 zł,
- kształcenia i rehabilitacji 2 306 świadczeń na kwotę 177 860 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 3 222 świadczenia na kwotę 322 200 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 115 świadczeń na kwotę 8070 zł
- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła 58 świadczeń na kwotę 5 220 zł,
- na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła 57 świadczeń na kwotę 2 850 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 7 398 świadczeń na kwotę 591 840 zł.

Ogółem na zasiłki rodzinne z dodatkami wydano kwotę w wys. 7437 002 zł- 74662 świadczeń

Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono dla 16 475 osób na kwotę 2 520 675 zł. Ponadto wypłacono

1 411 świadczeń na świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 730 513 zł.

Z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka skorzystało 635 rodzin na kwotę 635000 zł.

Ogółem świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 313 rodzin, z tego o dochodzie rodziny w przeliczeniu na osobę:

- bez dochodu - 47,
- od 0,01 do 100 zł - 75,
- od 100,01 do 252 zł - 53,
- od 252,01 do 362,50 – 37,
- od 362,51 do 504 – 59,
- od 504,01 do 583 – 21,
- od 583,01 do 725 – 21.

Osoby uprawnione otrzymywały świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości:

- do 100 zł - 16,
- od 100,01 do 200 zł – 102,
- od 200,01 do 300 zł – 148,
- od 300,01 do 400 - 98,
- od 400,01 do 500 zł - 62,
- od 500,01 do 700 zł - 22 ,
- od 700,01 do 900 zł - 8
- od 900,01 - 1.

Ze świadczeń funduszu alimentacyjnego wypłacono 5 929 świadczeń na kwotę

1 794 967 zł, z tego na osobę uprawnioną w wieku:

- 0 -17 lat 4545 świadczeń na kwotę 1 350 250 zł,
- 18 – 24 lat 1384 świadczenia na kwotę 444 717 zł.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych wyniosły 300 309, 52 zł , z tego:

- przekazano na dochody budżetu państwa – 203 282, 73 zł,
- przekazano na dochody własne gminy wierzyciela – 55 448,66 zł,
- przekazano na dochody własne gminy dłużnika – 41 578,13 zł.

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych wyniosły 83 355 zł, z tego:

- przekazanych przez gminę na dochody własne - 75 580 zł,
- przekazane przez inne gminy – 7 775 zł.

Postępowanie prowadzone było wobec 209 dłużników z terenu miasta.

## X. SYTUACJA MIESZKANIOWA W ŁOMŻY

Po wyżywieniu, mieszkanie jest podstawowym dobrem pierwszej potrzeby. Jego brak pozbawia człowieka społecznego i ekonomicznego, a przede wszystkim biologicznego bezpieczeństwa. Posiadanie samodzielnego mieszkania sprzyja decyzjom o założeniu rodziny i jej prawidłowym funkcjonowaniu. Tymczasem:

- występują problemy z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych,
- następuje dekapitalizacja istniejących budynków mieszkalnych,
- zaznacza się przestrzenna i społeczna polaryzacja warunków mieszkaniowych.

Deficyt mieszkań odczuwają przede wszystkim gospodarstwa domowe o niskich i średnich dochodach, głównie młode rodziny. Dla niezamożnych grup ludności nie ma oferty nowych i cenowo dostępnych mieszkań.

Poważnym problemem stają się rosnące zaległości w opłatach wynikających z użytkowania mieszkania. Dla coraz większej liczby rodzin oznaczać to może eksmisję.

W dalszym ciągu funkcjonuje ustawa o dodatkach mieszkaniowych i uchwała o uldze czynszowej. Dotyczą one najemców lokali stanowiących publiczny zasób mieszkaniowy. W 2010r. wydano 3.465 decyzji administracyjnych przyznających 20376 dodatków. Z tej formy pomocy skorzystało 1700 rodzin / średnia wysokość dodatku wyniosła 166,06zł /. Szczególnie dotkliwie problemy z opłatami należności za zajmowane lokale odczuwa około 150 rodzin, które mają także kłopoty z regulowaniem przypadającej na nich części dopłat do przyznanych im dodatków mieszkaniowych. Są to rodziny które nie posiadają żadnego źródła dochodu, albo posiadany dochód pozwala im jedynie na zabezpieczenie podstawowych potrzeb / np. zakup żywności /. Podejmowane różnorodne działania powstrzymały wzrost zadłużeń czynszowych, ale brak spłaty dotychczasowych zaległości powoduje, że wzrasta liczba wyroków eksmisyjnych. Należy zaznaczyć, że obecnie obowiązujące uregulowania prawne podjęte przez organy ustawodawcze nie dopuszczają eksmisji na bruk a jedynie do lokalu socjalnego lub tymczasowego. Realizacja istniejących w tym zakresie potrzeb wymaga zabezpieczenia co najmniej 150 lokali. Pauperyzacja rodzin utrudnia regulowanie czynszu i wiele rodzin spełnia kryteria do otrzymania lokali socjalnych. Skutkuje to wydłużaniem się kolejki oczekujących i przedłużającym okresem realizacji uprawnienia. Praktycznie w ciągu roku możemy zabezpieczyć jedynie od kilku do maksymalnie kilkunastu lokali.

Szczupłość posiadanej bazy lokalowej powoduje, że w dalszym ciągu nie został rozwiązany problem usamodzielniania się wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze i rodziny zastępcze. Usamodzielnienie wymaga przede wszystkim zagwarantowania wychowankom mieszkania.

Na sporządzonej w 2008r. i obowiązującej do realizacji liście osób uprawnionych do otrzymania lokalu znajduje się jeszcze 48 rodzin. Ponadto na pozytywne rozpatrzenie złożonych podań oczekuje jeszcze około 550 rodzin.

## XI. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Art. 2.2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r stanowi: „Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

Współpraca pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży z w/w podmiotami polega m.in. na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

Prowadzone działania obejmują również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie mogą uzyskać bezpłatne porady, o możliwościach uczestniczenia w szkoleniach, grupach wsparcia, zajęciach terapeutycznych itp.

### 1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży w 2010 roku prowadził szeroką działalność opiekuńczo wychowawczą, na którą składają się:

Udzielanie pomocy pedagogicznej i materialnej rodzinom - 410 dzieci;

Dożywianie dzieci – 70 dzieci;

Prowadzenie 2 Środowiskowych Ognisk Wychowawczych dla 70 dzieci;

Działania tepedowskiego Rzecznika Praw Dziecka – udzielono 45 porad;

Organizacja i prowadzenie akcji letniego wypoczynku dla 635 dzieci z tego:

- formy w miejscu zamieszkania – 50 dzieci

- formy wyjazdowe: turnusy edukacyjno profilaktyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocą rówieśniczą, zdrowotne ze schorzeniami dróg oddechowych, wypoczynkowe – ogółem 480 dzieci z terenu miasta Łomża

Prowadzenie poradnictwa na rzecz rodzin wychowujących osobę niepełnosprawną- udzielono 50 porad

Prowadzenie gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z zaburzonym rozwojem somatycznym - 60 dzieci;

Opracowywanie i realizacja programów profilaktyczno edukacyjnych dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą oraz agresją rówieśniczą wśród dzieci - 6 programów z zakresu ochrony zdrowia: profilaktyka alkoholowa, zapobieganie agresji i przemocy rówieśniczej - udział 250 dzieci; 2 programy dla osób wychowujących dzieci niepełnosprawne – udział 45 dzieci; 2 programy z zakresu pomocy społecznej – udział 70 dzieci z terenu miasta Łomża

Współdziałanie z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, zakładami pracy, z placówkami opiekuńczo wychowawczymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży oraz na rzecz dzieci niepełnosprawnych;

Udział w powiatowej społecznej radzie ds. osób niepełnosprawnych i zespole konsultacyjno- opiniującym przy Prezydencie M. Łomży;

Inspirowanie kół TPD do szerszej działalności w zakresie pomocy dziecku i jego rodzinie;

Zdobywanie środków finansowych na działalność statutową.

Wydanie wyprawki szkolnej dla dzieci: 72 piórniki, 30 plecaków, 50 zestawów do malowania.

Wydanie 125 paczek świątecznych dla dzieci z terenu miasta Łomża.  
Spotkanie wigilijne dla 70 dzieci ze Środowiskowych Ognisk Wychowawczych w Łomży.

## **2. Caritas Diecezji Łomżyńskiej**

Prowadzi kuchnię dla najuboższych, wydaje posiłki dla ok. 180 rodzin dziennie. W okresie świąt wydawane są paczki żywnościowe, organizowane są również spotkania okolicznościowe. Prowadzi również świetlicę socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin ubogich, które mają zapewniony posiłek i pomoc w odrabianiu lekcji.

Organizuje wypoczynek letni i zimowy dla dzieci z ubogich rodzin oraz osób chorych i niepełnosprawnych.

Organizuje doraźną pomoc dla osób potrzebujących (wykupienie lekarstw, pomoc w zbiórce na operację, pomoc ofiarom klęsk żywiołowych). Ponadto udziela pomocy rodzinom zagrożonym ubóstwem i marginalizacją, świadczy stałą comiesięczną pomoc lub doraźną pomoc żywnościową i odzieżową.

W 2010 roku Caritas przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował program PAED. Żywność dystrybuowana była przez parafie i organizacje pozarządowe. Do tej formy pomocy MOPS zakwalifikował 466 rodzin o liczbie osób 2130.

Ponadto MOPS współpracuje z CARITAS przy:

- weryfikacji osób uprawnionych do uzyskania pomocy finansowej, rzeczowej i w postaci posiłków w kuchni Caritas oraz uczestniczył w procesie rekrutacji dzieci kierowanych do świetlic terapeutycznych.

## **3. Fundacja „OCALENIE ”**

Od 1 września 2009 r. Fundacja „Ocalenie” we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy w Łomży rozszerzyła ofertę Punktu Konsultacyjnego skierowaną do uchodźców przebywających w Łomży.

W Punkcie można skorzystać z pomocy mentorów, psycholożki, prawnika, doradcy zawodowego, oraz pracownika socjalnego. Od września 2009 r. do 22 stycznia 2010 r. mentorzy zatrudnieni w punkcie udzielili 475 porad dla ponad 160 osób, z pomocy specjalistów skorzystało 150 osób. Od września 2009 r. działa też, prowadzony przez profesjonalnego choreografa, młodzieżowy zespół tańca czeczeńskiego, w którym uczy się tańczyć grupa dzieci i młodzieży z Czeczenii.

Ważnym elementem działań w Łomży są warsztaty skierowane do uchodźców, dzieci i młodzieży szkolnej, oraz podmiotów stykających się w swojej pracy z uchodźcami (pracownicy szkół, urzędów, policji itp.) Warsztaty są odpowiedzią na postulaty społeczności lokalnej. Warsztaty z systemu szkolnictwa dla uchodźców zostały zorganizowane w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłoszone przez dyrektorów szkół łomżyńskich, z prawa polskiego zgodnie z postulatami policji.

Duży nacisk w działaniach, fundacja OCALENIE postawiła na zapewnienie uchodźcom możliwości nauki języka polskiego. Od września 2009 do grudnia 2010r. słuchacze skorzystali z lekcji polskiego organizowanych w ramach projektu „Q-Integracji” prowadzonych w łomżyńskim NOT. Kursy polskiego odbywały się w 3 grupach: dwóch podstawowych i jednej zaawansowanej. Wszystkie kursy kończyły się egzaminem, po którym każdy słuchacz otrzymywał zaświadczenie o ukończeniu kursu. Ponadto Fundacja Ocalenie przy współpracy MOPS prowadzi koło wolontariatu. Wolontariusze z liceum pomagają dzieciom w lekcjach, angażują się

w organizowanie różnych działań min. zbieranie maskotek dla dzieci, organizowanie Dnia Dziecka, zabawy choinkowej itp.

#### 4. Polski Komitet Pomocy Społecznej

Prowadzi:

- Dom Pomocy Społecznej im. Wiktorii Kowalewskiej dla 30 osób
- Stołówkę z systemem dowożenia posiłków do domu
- Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej zarejestrowany jako Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej świadczenie usług głównie dla osób chorych na SM,
- Ośrodek Wypoczynkowo – szkoleniowo – rehabilitacyjny „Pensjonat Ptaki” w Balikach, gdzie organizowane są turnusy rehabilitacyjne,

#### 4. Biuro Porad Obywatelskich

Biuro Porad Obywatelskich w Łomży w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010r udzieliło 1151 porad 987 osobom w tym **435 mieszkańcom Łomży w 508 sprawach.**

Doradcy BPO udzielali również porad online mieszkańcom powiatów hajnowskiego, sokólskiego, a od 16 września 2010 r. również mieszkańcom powiatu kolneńskiego za pośrednictwem punktów dostępu do poradnictwa online zorganizowanych we współpracy z lokalnymi partnerami.

Odbiorcami usług BPO w Łomży w 2010 r. były osoby znajdujące się z różnych przyczyn w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, które nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów. Są to często osoby niezaradne, wątpiące w swoje siły i celowość podejmowania jakichkolwiek starań na rzecz poprawy swego położenia.

Każda porada obejmowała:

- Udzielenie wyczerpującej informacji o obowiązujących przepisach prawa,
- Informowanie o wyspecjalizowanych organizacjach i instytucjach udzielających pomocy,
- Udostępnianie niezbędnych do wszczęcia postępowania wzorów pism procesowych i urzędowych.

Każdy kontakt doradcy z osobą zgłaszającą się po poradę przebiegał zgodnie z metodą pracy doradczej przyjętej w ogólnopolskiej sieci Biur Porad Obywatelskich. Obejmuje ona: wysłuchanie osoby zgłaszającej się po poradę, ustalenie wspólnie z nią diagnozy problemu, wyszukanie przez doradcę we współpracy z zespołem możliwych rozwiązań problemu, dokonanie wyboru możliwych sposobów rozwiązania problemu przez osobę korzystającą z porady, opracowanie wspólnie z doradcą planu działania mającego doprowadzić do skutecznego rozwiązania problemu.

Doradcy udzielali porad na podstawie:

1. zgromadzonych aktów prawnych (m.in. kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego, kodeksu postępowania administracyjnego, kodeksu karnego, kodeksu postępowania karnego, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy

o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie);

2. komputerowego zbioru aktów prawnych LEX Maxima zawierającego obok przepisów także orzecznictwo i komentarze;

3. prasy specjalistycznej, w tym internetowego wydania „Gazety Prawnej”

Porad udzielał zespół składający się z 5 członków płatnego personelu (2 starszych doradców, doradcy, młodszego doradcy i konsultanta prawnego).

Podział mieszkańców Łomży korzystających z porad według wykształcenia:

Wykształcenie	Ilość
<b>1. podstawowe</b>	66
<b>2. zawodowe</b>	100
<b>3. średnie</b>	183
<b>4. wyższe</b>	65
<b>5. brak danych</b>	21
suma	435

Rodzaj problemów zgłaszanych przez mieszkańców Łomży

Dziedzina	Ilość
<b>01 MIESZKANIA</b>	21
<b>02 PRZESTĘPCZOŚĆ</b>	26
<b>03 RODZINA</b>	86
<b>04 ROSZCZENIA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE</b>	51
<b>05 URZĘDY I SĄDY</b>	87
<b>06 WŁASNOŚĆ (dotyczy rzeczy ruchomych i nieruchomości, ale nie mieszkań własnościowych)</b>	127
<b>07 ŚWIADCZENIA I ZASIŁKI</b>	40
<b>08 ZADŁUŻENIA</b>	42
<b>09 ZATRUDNIENIE</b>	20
<b>10 ZDROWIE</b>	8
suma	508

**DYREKTOR**  
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Łomży  
*mgr inż. Wiesław Jagielski*